

ADVIES Nr. 1.875

Zitting van dinsdag 26 november 2013

Invoering van een elektronisch systeem van registratie van personen op tijdelijke en mobiele werkplaatsen – Uitvoerings-KB's

x   x   x

2.637-1

ADVIES Nr. 1.875

Onderwerp: Invoering van een elektronisch systeem van registratie van personen op tijdelijke en mobiele werkplaatsen – Uitvoerings-KB's

---

In uitvoering van advies nr. 1.866, heeft de heer J. CROMBEZ, Staatssecretaris voor de Bestrijding van de Sociale en Fiscale Fraude, bij mail van 7 oktober 2013, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over twee ontwerpen van koninklijk besluit ter uitvoering van een ontwerp van wet tot wijziging van artikel 30 bis van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en tot aanpassing van de bepalingen van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk die betrekking hebben op de voorafgaande aangifte en de aanwezigheidsregistratie.

Bij brief van 9 oktober 2013 heeft hij, na het advies van de Privacycommissie, opnieuw het advies van de Raad gevraagd over een aangepaste versie van genoemde ontwerpen van koninklijk besluit.

Het dossier werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen, die hierbij kon rekenen op de bereidwillige medewerking van de Beleidscel van de heer Crombez, de RSZ en Zetes.

Op verslag van deze commissie, heeft de Raad op 26 november 2013 navolgend unaniem advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. SITUERING VAN DE ADVIESAANVRAAG

De Raad herinnert eraan dat hij zich over de vereenvoudiging van de unieke werfmelding op 24 september 2013 heeft uitgesproken in advies nr. 1.866. In datzelfde advies, merkt hij over de aanwezigheidsregistratie op dat hij zich hierover op de volgende raadszitting zal uitspreken, wanneer hij een volledig zicht heeft op de werking ervan, als hem de bijhorende uitvoeringsbesluiten ter advies zijn voorgelegd.

In uitvoering van dit advies, heeft de heer J. CROMBEZ, staatssecretaris voor de Bestrijding van de Sociale en de Fiscale Fraude, bij mail van 7 oktober 2013, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over twee ontwerpen van koninklijk besluit ter uitvoering van voornoemde wet met betrekking tot de aanwezigheidsregistratie.

Die twee ontwerpen van koninklijk besluit zijn genomen in uitvoering van afdeling 4 van hoofdstuk V van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers in uitvoering van hun werk, zoals ingevoegd door de wet van 27 december 2012 tot invoering van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke en mobiele werkplaatsen.

De adviesaanvraag vermeldt dat die regelgeving voorziet in de goedkeuring van vier soorten van uitvoeringsbesluiten (eenvoudig, eenvoudig op basis van advies van de Privacycommissie, overlegd en overlegd op basis van advies van de Privacycommissie), maar dat, om de uitvoering van de wet te vereenvoudigen, ervoor werd geopteerd maar twee uitvoeringsbesluiten voor te bereiden, die allebei werden voorgelegd aan de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

Op basis van het advies van de Privacycommissie van 2 oktober 2013, werd vervolgens door de Staatssecretaris bij brief van 9 oktober 2013 opnieuw het advies van de Nationale Arbeidsraad gevraagd over een aangepaste versie van genoemde ontwerpen van koninklijk besluit.

Op 6 november 2013 heeft de Raad zich, zoals voorgenomen in advies nr. 1.866, in advies nr. 1.871 uitgesproken over het luik aanwezigheidsregistratie in het wetsontwerp. In dat advies kondigt hij eveneens aan dat hij, onverminderd de standpunten die door de in de Raad vertegenwoordigde organisaties zijn ingenomen over dat luik, een aantal gemeenschappelijke bemerkingen zal maken over de praktische toepasbaarheid en legistiek van de hem voorgelegde uitvoeringsbesluiten, maar dat die nog verder onderzoek vergen en in een volgend advies zullen worden opgenomen.

Tot slot merkt de Raad nog op dat de heer J. Crombez, staatssecretaris voor de Bestrijding van de Sociale en de Fiscale Fraude, bij brief van 23 oktober 2013, nog eens een aangepaste versie heeft overgemaakt van de twee ontwerpen van koninklijk besluit, na goedkeuring door de ministerraad op 18 oktober 2013. Omwille van de stand van de werkzaamheden op dat ogenblik, spreekt hij zich in onderhavig advies echter uit over de versies die hem per brief van 9 oktober 2013 ter advies werden voorgelegd.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft kennisgenomen van de twee voorgelegde ontwerpen van koninklijk besluit.

Onverminderd de door in de Raad vertegenwoordigde organisaties ingenomen standpunten over het luik aanwezigheidsregistratie in advies nr. 1.871, wenst de Raad in onderhavig advies een aantal gemeenschappelijke opmerkingen te maken over de toepasbaarheid en de legistiek van de hem voorgelegde teksten.

Vooraleer dieper in te gaan op de inhoud ervan, wil hij eerst over het algemeen opmerken dat de Nederlandse en de Franse versie van voornoemde ontwerpen van elkaar verschillen en dat de legistiek opnieuw moet worden nagelezen.

Sommige begrippen, zoals bijvoorbeeld « sleutel », worden nergens in het ontwerp van koninklijk besluit gedefinieerd. De Raad meent dat dergelijke vage begrippen alleen maar tot verwarring zullen leiden op het terrein. Hiervoor wordt dan ook beter ofwel verwezen naar reeds gekende begrippen ofwel een definitie vastgelegd. De concrete opmerkingen hierover bij de diverse artikelen van de ontwerpen van koninklijk besluit worden hierna in A. en B. vermeld.

Daarnaast is eveneens niet duidelijk of de raamcontracten onder het toepassingsgebied vallen van de ontwerpen van koninklijk besluit. Indien die contracten wel gevat zijn, dan stelt zich de vraag in welke mate dit werkbaar is en hoe de personen die werkzaam zijn in het kader van dergelijke raamcontracten, waarbij veel kleine opdrachten op verschillende werven in één overeenkomst worden gebundeld, in dit kader zullen worden geregistreerd.

A. Met betrekking tot het eenvoudig ontwerp van koninklijk besluit

De Raad constateert dat dit ontwerp van koninklijk besluit de uitvoering beoogt van de artikelen 31 ter en 31 quater van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, welke artikelen betrekking hebben op de registratie van de aanwezigheden op bouwplaatsen; verder stelt dat ontwerp vast welke inspectiediensten bevoegd zijn om zich ervan te vergewissen dat de aannemers en hun onderaannemers hun desbetreffende verplichtingen correct nakomen.

Artikel 31 ter van de genoemde wet van 4 augustus 1996 bepaalt dat de registratiegegevens worden doorgestuurd naar een gegevensbank, die volgens artikel 1 van het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit wordt bijgehouden door de RSZ en de Smals namens en voor rekening van de FOD WASO. De RSZ en de Smals beheren die gegevensbank met naleving van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De Raad merkt op dat met het oog daarop een overeenkomst tussen de FOD WASO en de RSZ zal moeten worden gesloten.

De Raad constateert verder dat artikel 2 van het ontwerp van koninklijk besluit de waarborgen bepaalt waaraan een alternatief registratiesysteem moet voldoen.

Om onzekerheid te vermijden, vraagt hij dat in dat artikel de zinsede "gebeurt de registratie van de aanwezigheden niet op de bouwplaats" wordt geschrapt. Dat artikel 2 geeft uitvoering aan artikel 31 ter van de wet van 4 augustus 1996, dat de context waarin die bepaling moet worden gezien duidelijk aangeeft.

Artikel 3 van het ontwerp van koninklijk besluit vult het koninklijk besluit van 28 augustus 2002 tot aanwijzing van de ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk aan, om ervoor te zorgen dat alle diensten van de sociale inspectie bevoegd zijn om controle uit te oefenen met betrekking tot de verplichtingen die voortvloeien uit de bepalingen inzake de aanwezigheid op bouwplaatsen.

B. Met betrekking tot het overlegd ontwerp van koninklijk besluit

De Raad constateert dat dit ontwerp van koninklijk besluit de uitvoering beoogt van de artikelen 31 ter, § 1, tweede lid en § 3, eerste lid, 31 quinquies, vierde lid, 31 sexies, § 2, derde en vierde lid en 31 septies, derde lid van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en van artikel 13 van de wet van 27 december 2012 tot invoering van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Artikel 31 ter van de genoemde wet van 4 augustus 1996 bepaalt hoe de registratie moet gebeuren, ofwel op de bouwplaats door middel van een elektronisch aanwezigheidsregistratiesysteem, ofwel via een andere automatische registratiewijze die een registratie op afstand of een voorafgaande registratie mogelijk maakt. Het bepaalt ook wat moet worden verstaan onder elektronisch aanwezigheidsregistratiesysteem en omschrijft de gegevens die in de gegevensbank moeten worden opgenomen.

Het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt de kenmerken van het registratiesysteem, dat bestaat uit een gegevensbank, een registratieapparaat en een registratiemiddel. Het bepaalt de nadere regels voor het bijhouden van het systeem. Het bepaalt de inlichtingen en de gegevens die geregistreerd of gerecupereerd kunnen worden via andere authentieke bronnen, de gelijkwaardige minimumwaarborgen waaraan de alternatieve methode moet voldoen, de plichten en verantwoordelijkheden van de betrokken actoren, en de toegang tot de geregistreerde gegevens.

Afdeling 1

De Raad constateert dat de kenmerken van het registratiesysteem worden vastgesteld in de artikelen 1 tot 3 van het ontwerp van koninklijk besluit, met name de veiligheidsvoorwaarden die de gegevensbank moet naleven en de verschillende kanalen die als registratiemiddel kunnen worden gebruikt.

Met betrekking tot de titel van afdeling 1 van het ontwerp van koninklijk besluit, wijst de Raad erop dat in de Nederlandse versie wordt gesproken over kenmerken van het registratiesysteem, terwijl in artikel 31 ter van de wet van 4 augustus 1996 wordt gesproken over eigenschappen. Omwille van de rechtszekerheid, duidelijkheid en verstaanbaarheid, stelt hij voor in het koninklijk besluit dezelfde bewoordingen te gebruiken als in de wet, zoals dat het geval is in de Franse versie.

Artikel 2

De Raad constateert dat de vierde alinea van artikel 2 van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat « het registratieapparaat moet de niet-falsificatie van de gegevens en de veiligheid van de via het registratiemiddel ingezamelde informatie garanderen. »

De Raad vraagt zich af hoe deze alinea moet worden begrepen en zal worden geïmplementeerd. Hij merkt in dezelfde zin op dat geen enkel middel volledige onvervalsbaarheid kan garanderen, wel moeten de grootste inspanningen worden geleverd om vervalsing tegen te gaan.

Artikel 3

De Raad stelt vast dat artikel 3 van het ontwerpbesluit een limitatieve opsomming geeft van middelen waarmee de registratie kan gebeuren (ID, QR-code, SIS-kaart). Hij vindt echter dat die methodes opsommen de registratie in de toekomst kan beperken, gelet op de snelle technologische evolutie op dit vlak. Zo is hij ervan overtuigd dat de QR-code op termijn zal verdwijnen omdat een barcode sneller is.

Als wetgevingstechniek verkiest hij daarom een ruimere omschrijving in de zin van « elke technologie die een gegevensuitwisseling met een gelijkwaardige snelle procedure toelaat ». Concrete voorbeelden van technologieën kunnen beter worden opgenomen in een richtlijn of een brochure, teneinde toe te laten beter de technologische evolutie te volgen.

Vervolgens stelt hij eveneens vast dat, volgens het ontwerp van koninklijk besluit, de KSZ die alternatieve middelen, waarmee de registratie moet gebeuren, moet vaststellen. De Raad vraagt zich echter af hoe de KSZ die opdracht in de praktijk zal invullen. De Raad wijst erop dat de KSZ enkel moet nagaan of het systeem dat de werkgever voorstelt, beantwoordt aan de voorwaarden vastgesteld in de regelgeving. Hij dringt in ieder geval op aan dat die vaststelling eenvoudig en werkbaar gebeurt, binnen redelijke termijnen, rekening houdend met de technologische evolutie van die middelen.

Daarnaast is hij ook van oordeel dat moet worden bekeken welke procedure er moet worden gevolgd indien het gebruikte middel voor gegevensuitwisseling defect is (de chip van de e-ID werkt niet, de e-ID is verloren of gestolen en nog niet vervangen) en er dus geen positief ontvangstbewijs kan worden ontvangen. Uit de toelichting van Zetes heeft hij kunnen vaststellen dat dergelijke defecten in beperkte mate kunnen voorvallen. In geval van verlies van de ID kan die wel worden vervangen binnen de 24 uren, maar dergelijke spoedprocedure kent een aanzienlijke meerkost.

Tot slot is hij van oordeel dat de Franse en Nederlandse versie van dit artikel beter op elkaar moet worden afgestemd, heel wat woorden zijn niet consistent.

Artikel 4 en 5

De Raad stelt vast dat dit artikel bepaalt dat de RSZ na registratie een ontvangstbewijs stuurt naar het registratieapparaat. Die procedure roept, vooral wanneer de registratie gebeurt van op de bouwplaats, veel vragen op naar praktische uitwerking. Bovendien meent de Raad dat, in de huidige stand van zaken, die registratie alleen de aanwezigheid mag registreren op de werf en dat deze registratie geen enkele invloed mag hebben op andere wetgeving of bestaande begrippen, zoals de tijdelijke werkloosheid, het gewaarborgd loon of regels van de Fondsen voor Bestaanszekerheid.

Artikel 7

De Raad stelt vast dat artikel 7 vastlegt welke gegevens er via de registratie dienen te worden overgemaakt. Hij merkt op dat de in deze bepaling gebruikte terminologie niet altijd correct en duidelijk is, hij meent dat het systeem eenvoudiger zou zijn in de toepassing wanneer duidelijk en correct zou worden aangeduid welke gegevens er precies dienen te worden doorgestuurd.

Zo kan in artikel 7 2° van het ontwerp, bij de omschrijving van het ondernemingsnummer van de onderneming waarvoor de werknemer prestaties verricht, de vraag worden gesteld of dit enkel de werkgever of ook het uitzendkantoor of allebei betreft. In dezelfde bepaling wordt een zelfstandige omschreven zowel als een zelfstandig werknemer, een helper als een medewerker. Het betreffen hier allemaal weinig eenduidige begrippen die veel verwarring zaaien, terwijl hij meent dat het duidelijk moet zijn dat deze bepaling van toepassing is op alle buitenlandse zelfstandigen.

Vervolgens stelt hij vast dat artikel 7, 4° bepaalt dat het registratie-tijdstip, het tijdstip is van de ontvangst door de RSZ van een formeel geldige aanwezigheidsregistratie. Daarnaast dienen de dagen van effectieve aanwezigheid meegedeeld te worden, indien de registratie vooraf gebeurt.

De Raad wijst erop dat bij de uitvoering van dit artikel ook dient te worden gedacht aan oplossingen voor als er problemen zijn met het versturen van de gegevens (verbindingsproblemen). Meer in het algemeen, meent hij dat een procedure voor onvoorzienbare situaties moet worden voorzien. Het verdient bovendien de aanbeveling om eerder met het moment van het versturen van de gegevens rekening te houden. Eveneens lijkt het moeilijk in alle gevallen de dagen van effectieve aanwezigheid mee te delen, wanneer men een anticipatieve registratie doet.

De Raad merkt ten slotte op dat de voorlaatste alinea van artikel 7 onduidelijk is geformuleerd en daarom verder moet worden gepreciseerd.

Artikel 8

De Raad constateert dat artikel 8 van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt welke gegevens niet geregistreerd moeten worden als ze voor de overheid al elders elektronisch beschikbaar zijn en als ze gebruikt kunnen worden in het kader van de aanwezigheidsregistratie. Sommige gegevens kunnen gerecupereerd worden via unieke identificatiesleutels (zoals het rijksregisternummer, het identificatienummer van de melding van werken of het ondernemingsnummer).

Hij merkt op dat in die bepaling de woorden "unieke sleutels" worden gebruikt, zonder dat ze al eerder in de tekst werden omschreven.

Uit wetgevingstechnisch oogpunt en voor een goed begrip van de tekst stelt hij voor dat die woorden worden vervangen door de woorden "de gegevens zoals vervat in artikel 7 van het koninklijk besluit".

Artikel 9

Met betrekking tot het ontvangstbewijs in artikel 9, dient te worden verwezen naar de bemerking bij artikel 4 en 5.

Artikel 10

De Raad merkt op dat volgens dit artikel de registratiemiddelen onvervalsbaar moeten zijn. Volgens hem zou het beter zijn te verduidelijken dat de registratiemiddelen de nodige garanties kunnen bieden om vervalsing ervan te voorkomen.

Artikel 11

De Raad constateert dat dit artikel de gelijkwaardige waarborgen vaststelt waaraan de registratie buiten de bouwplaats ten minste moet beantwoorden. Het gaat in het onderhavige geval om het gebruik van een door de autoriteit ter beschikking gestelde webservice of webapplicatie die het mogelijk maakt over te gaan tot anticipatieve registraties die de gelijkwaardigheid met een registratie op de bouwplaats garanderen.

Hij vraagt dat in dat artikel het woord "web" telkens wordt geschrapt en dat voor dat soort van applicatie generiekere woorden worden gebruikt, zodat de tekst rekening houdt met de toekomstige ontwikkelingen van dat soort van technologie en niet steeds moet worden gewijzigd.

Vervolgens stelt de Raad vast dat de laatste alinea van artikel 12 bepaalt dat , de gegevens die in het kader van een anticipatieve registratie worden meegedeeld, voor een bepaalde persoon kunnen worden geschrapt tot op de dag waarop ze betrekking hebben, uiterlijk om tien uur. De Raad vraagt zich hierbij af hoe uitzonderlijke gevallen van overmacht zullen worden opgevangen, waarbij de annulatie van de registratie niet voor tien kan gebeuren en vraagt dat dit nader zou worden bekeken.

Wat het tijdstip van registratie betreft, dient in dit kader verwezen te worden naar de bemerking bij artikel 7, 4°.

Artikel 12

De Raad stelt vast dat de tweede alinea van artikel 12 bepaalt dat de werknemer zich anticipatief kan registreren op de kalenderdag waarop de registratie betrekking heeft. Hij vraagt zich af of een werknemer zich wel anticipatief kan registreren. Hij kan immers pas op de werf komen indien hij zich geregistreerd heeft.

Wat het tijdstip van registratie betreft, dient in dit kader te worden verwezen naar de bemerking bij artikel 7, 4°.

Artikel 13

De Raad constateert dat in punt 5° van artikel 13 in de Nederlandse tekst het woord "tijdregistratiegegevens" wordt gebruikt; dat woord moet volgens hem worden vervangen door het woord "registratietijdgegevens".

Daarnaast vraagt hij zich ook af welke meldingsplichtige er precies wordt bedoeld in punt 7° van dezelfde bepaling. Hij meent dat hier moet worden verduidelijkt of het gaat om de meldingsplichtige van de aanwezigheidsregistratie of die van de unieke werfmelding.

Met betrekking tot het ontvangstbewijs in artikel 13, dient te worden verwezen naar de bemerking bij artikel 4 en 5.
